

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚEI

ACCESUL LA INFORMAȚIE ȘI EXAMINAREA PETIȚIILOR

(șefii secretariatelor instanțelor judecătorești)

CURRICULUM

FORMATOR:

Olga PISARENCO,
consilier al Directorului executiv al INJ

CHIȘINĂU – 2013

I. PRELIMINARII

Accesul la informație și examinarea petițiilor ca instituții juridice asigură realizarea unor garanții fundamentale stabilite în Constituția RM și au drept scop realizarea drepturilor persoanei la informație și la petiționare, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept. Oricine are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale, personal sau prin reprezentanții săi, fără a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate. Petiționarii, care consideră că drepturile lor sînt lezate și nu sînt de acord cu deciziile organului sau persoanei oficiale care au examinat petiția, au dreptul de a se adresa în instanța de contencios administrativ.

Pornind de la funcțiile garanțiilor privind accesul la informație și petiționare, prezentul curriculum este conceput să conțină informații cît mai actuale și utile, necesare șefilor secretariatelor instanțelor judecătorești, în scopul de a-i ajuta să însușească cît mai eficient actualul suport normativ, de a înțelege rațiunile reglementărilor legale în cadrul soluționării cererilor de acces la informație și examinării petițiilor, precum și pentru a-și forma deprinderi în scopul utilizării lor corecte și eficiente în practică.

Prezentul curriculum determină competențele profesionale necesare bunei organizări a activității instanțelor de judecată. Din această perspectivă studiul acestei instituții este orientat spre familiarizarea cu modificările și completările care s-au produs în legislația privind accesul la informație și examinarea petițiilor, valorificarea întregului potențial intelectual al audiențelor pentru a cultiva deprinderi de veritabili șefi ai secretariatelor instanțelor judecătorești, cultivarea spiritului de respect pentru lege și pentru justițiabili.

II. OBIECTIVE GENERALE

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să definească principalele noțiuni utilizate în domeniul accesului la informare și petiționare;
- să identifice cadrul legal al liberului acces la informații și la petiționare;
- să identifice subiecții în domeniul accesului la informație și petiționare;
- să distingă categoriile de informații oficiale;
- să identifice termenele de satisfacere a cererilor de acces la informație și de examinare a petițiilor;
- să identifice cerințele de valabilitate a petițiilor;
- să determine obligațiile furnizorului de informații și obligațiile organului sau persoanei oficiale care examinează petiția.

La nivel de aplicare:

- să explice sensul noțiunilor „petiție” și „cerere prealabilă”;
- să aplice principiile statului în domeniul accesului la informațiile oficiale;
- să caracterizeze diverse modalități ale accesului la informații oficiale;
- să argumenteze excepțiile de la accesul public la informații;
- să explice căile de apărare a drepturilor de acces la informație;
- să stabilească consecințele prejudicierii dreptului de acces la informație;

La nivel de integrare:

- să analizeze temeiurile de atacare a refuzurilor privind accesul la informație;
- să conștientizeze consecințele prejudicierii dreptului de acces la informație;
- să determine organul competent de a examina petiția pe baza unor spețe concrete;
- să dispună readresarea cererilor de acces la informație conform competenței;
- să întocmească proiecte de răspunsuri oficiale pe baza unor cazuri concrete.

III. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Numărul de ore		Modalitatea de evaluarea	Responsabil de disciplină
curs	practice	Teste pentru verificarea cunoștințelor	Olga Pisarenco
4	6		

IV. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor de curs

Nr. d/o	TEMA:	Realizarea în timp (ore)
1.	Particularitățile aplicării legislației privind accesul la informație.	2
2.	Particularitățile aplicării legislației privind examinarea petițiilor.	2
TOTAL		4

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor practice

Nr. d/o	TEMA:	Realizarea în timp (ore)
1.	Studii de caz privind accesul la informație.	4
2.	Studii de caz privind examinarea petițiilor.	2
TOTAL		6

V. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI CONȚINUTURI

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	CONȚINUTURI
- să cunoască cadrul legal al liberului acces la informații sau al libertății de informare; - să aplice principiile statului în domeniul accesului la informațiile oficiale; - să cunoască principalele noțiuni utilizate în domeniu; - să identifice subiecții în domeniul accesului la informație; - să argumenteze facilitățile și garanțiile drepturilor solicitanților; - să determine obligațiile furnizorului de informații; - să distingă categoriile de informații oficiale; - să argumenteze excepțiile de la accesul public la informații; - să caracterizeze diversele modalități ale accesului la informație; - să asigure respectarea termenilor legali de satisfacere a cererilor privind accesul la informație; - să aplice principalele reguli privind examinarea cererilor de acces la informație; - să identifice principalele reguli de urmat la întocmirea refuzului de acces la informație; - să conștientizeze consecințele prejudicierii dreptului de acces la informație; - să identifice căile de apărare a drepturilor de acces la informație; - să analizeze temeiurile de atacare a refuzurilor privind accesul la informație;	<i>Tema 1. Particularitățile aplicării legislației privind accesul la informație.</i> 1. Cadrul legal al liberului acces la informații sau al libertății de informare. 2. Principiile statului în domeniul accesului la informațiile oficiale. 3. Excepții de la accesul public la informații. 4. Modalitățile accesului la informație. 5. Apărarea drepturilor de acces la informație.
- să identifice cadrul legal cu privire la petiționare; - să descrie principiile de bază ale legislației cu privire la petiționare; - să definească principalele noțiuni utilizate în domeniul petiționării; - să explice sensul noțiunilor „petiție” și „cerere prealabilă”; - să cunoască modul de examinare a petițiilor; - să determine modalitatea de examinare a petițiilor cetățenilor; - să determine drepturile și interesele	<i>Tema 2. Particularitățile aplicării legislației privind examinarea petițiilor.</i> 1. Cadrul legal cu privire la petiționare. 2. Principiile de bază ale legislației cu privire la petiționare. 3. Lucrările de secretariat privind examinarea petițiilor. 4. Organizarea și controlul asupra lucrului cu petițiile. 5. Formele răspunderii pentru încălcarea legislației cu privire la petiționare.

legitime ale petiționarilor; - să distingă formele legale de depunere a petițiilor; - să asigure respectarea termenilor legali la examinarea petițiilor; - să organizeze procesul de examinare a petițiilor; - să asigure respectarea drepturilor petiționarului; - să asigure lucrările de secretariat privind examinarea petițiilor; - să caracterizeze procesul de organizare și control asupra lucrului cu petițiile; - să identifice formele răspunderii pentru încălcarea legislației cu privire la petiționare; - să conștientizeze gradul de răspundere pentru încălcarea ordinii oficial stabilite de organizare a lucrului cu petițiile.	
- să examineze cereri privind accesul la informație; - să respecte termenele de satisfacere a cererilor de acces la informație; - să dispună readresarea cererilor de acces la informație conform competenței; - să stabilească consecințele prejudicierii dreptului de acces la informație; - să întocmească proiecte de răspunsuri oficiale pe baza unor cazuri concrete.	<i>Tema 3. Studii de caz privind accesul la informație.</i>
- să definească noțiunile „petiție” și „cerere prealabilă”; - să determine organul competent de a examina petiția pe baza unor spețe concrete; - să verifice respectarea cerințelor de valabilitate a petițiilor pe baza unor cazuri concrete; - să asigure respectarea termenului de examinare a petițiilor; - identifice obligațiile organului sau persoanei oficiale care examinează petiția; - să întocmească proiecte de răspunsuri oficiale pe baza unor cazuri concrete.	<i>Tema 4. Studii de caz privind examinarea petițiilor.</i>

VI. SUGESTII PENTRU ACTIVITATEA INDIVIDUALĂ A AUDIENȚILOR

- Studierea și rezolvarea spețelor;
- Formularea unor proiecte de acte;
- Studierea legislației și a surselor bibliografice.

VII. EVALUAREA DISCIPLINEI

Evaluarea se va efectua la final sub formă de teste-grilă.

Mostră pentru evaluarea finală

TESTE-GRILĂ

1. Petiția poate fi depusă:
 - a) în scris;
 - b) în formă electronică;
 - c) fie în scris, fie în formă electronică.

2. Încălcarea ordinii oficial stabilite de organizare a lucrului cu petițiile atrage răspunderea:
 - a) materială;
 - b) disciplinară;
 - c) administrativă.

3. În procesul examinării petițiilor nu se admite divulgarea informațiilor privind:
 - a) viața personală a petiționarului;
 - b) viața personală a petiționarului contra voinței lui;
 - c) viața personală a petiționarului, dacă acesta a solicitat acest lucru în mod expres.

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994.
2. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului din 04.11.1950.
3. Declarația universală a drepturilor omului din 10.12.1948.
4. Pactul internațional privind drepturile civile și politice din 16.12.1966.
5. Legea cu privire la accesul la informație nr.982-XIV din 11.05.2000.
6. Legea cu privire la petiționare nr.190-XIII din 19.07.1994.
7. Legea privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008.
8. Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011.
9. Legea cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației nr.30 din 07.03.2013.
10. Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010.
11. Hotărîrea Guvernului cu privire la eficientizarea examinării petițiilor și organizării audienței nr.141 din 08.02.2006.
12. Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea Instrucțiunilor privind ținerea lucrărilor de secretariat referitoare la petițiile persoanelor fizice și juridice, adresate organelor de stat, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor Republicii Moldova nr.208 din 31.03.1995.
13. Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției judiciare, aprobat prin Hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr.89/4 din 29.01.2013.
14. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la examinarea cauzelor privind accesul la informațiile oficiale nr.1 din 02.04.2007.